

[Økonomiministeren.]

ges til at købe obligationer for, og at så de, der har solgt obligationerne, bruger provenuet til at nedbringe deres byggelån eller kassekreditter eller andre udlån fra pengeinstitutterne, og så bliver resultatet altså, at indlånene går ned. Man kan kort sagt ikke drage slutninger vedrørende et fald i opsparingen fra selve bevægelserne i indlånskontiene. Når disse indlånskonti er vokset så relativt langsomt i år, er forklaringen sikkert den, at pengeinstitutternes udlån også er vokset langsomt, siden der blev truffet aftale med Nationalbanken om et loft over udlånene. Der er altså ikke kommet nogen forøgelse af likviditeten fra Nationalbankens side, og når der ikke er det, så vil det navnlig være bankers og sparekassers udlån, de midler stammer fra, som det bliver muligt at indsætte på indlånskonti.

Men så har der også i 1970 været et par særlige forhold, der har bevirket, at fremgangen i indlånene blev så beskedent. Det første er afviklingen af forhåndslåneordningen, hvor det var sådan, at provenuet af de solgte obligationer i reglen henstod på disse særlige sikringskonti — som altså er indlånskonti — indtil den endelige afvikling af byggelånet finder sted. Det var konti, der voksede stærkt fra 1968 til 1969, men som er gået ned i det sidste år.

Det andet særlige forhold, der kan være grund til at nævne, er, at med overgangen til kildeskat synes der at være sket en reduktion én gang for alle i de krav om likvide midler, som pengeomsætningen stiller. Der er jo sket en betydelig nedgang i seddelomløbet her i landet, og man må gå ud fra, at disse mindre krav til likviditet efter kildeskattens indførelse også har påvirket størrelsen af de beløb, der indestår på mange indlånskonti, f. eks. lønkonti. Kort sagt: man kan ikke drage pålidelige slutninger fra udviklingen i indlånene og over til opsparingen.

I det hele må vi nok sige, at fyldestgørende talmæssige oplysninger til vurdering af, hvad der er sket med opsparingen i 1970, endnu ikke foreligger. Man har prøvet i den nu fremlagte økonomiske årsoversigt at skønne over udviklingen i pengeindkomsterne, i direkte skatter og i forbruget og ad denne indirekte vej prøvet at slutte, hvad der er sket med opsparingen, og man kom-

mer til det resultat, i betragtning af at forbruget er steget forholdsvis stærkt, at den samlede private opsparing må være gået tilbage fra 1969 til 1970. Imidlertid mener man, at selskabernes opsparing nærmest er gået frem, og for de personer, der svarer B-skat, er det også svært at tænke sig, at opsparingen ligefrem skulle være gået tilbage i kroner og øre, måske nok i andel af indkomsten, men næppe i kroner og øre regnet.

Hvad lønmodtagerne angår, så er den del af deres opsparing, der sker i form af afdrag og afbetaling på gæld og betaling af forsikringspræmier osv., formentlig heller ikke gået tilbage, kan næppe have ændret sig synderlig stærkt. Den er jo temmelig bundet, og i 1970 har mulighederne for at låne til forbrug været meget begrænsede. Det, der først og fremmest er sket, er derfor sandsynligvis, at der i forbindelse med overgangen til kildeskat som et engangsfænomen er sket en forskydning i opsparingsforholdene for mange lønmodtagere. For det første kan der jo være sket det, at der er overført indkomst fra 1970 til det skattefri 1969, og at det har ført til en forøgelse af opsparingen i slutningen af 1969, som så er afløst af en modgående bevægelse i begyndelsen af 1970. Vi ved jo også, at der i slutningen af 1969 var et hul i skatteopkrævningen i de såkaldte hurtige kommuner; det har forøget en del menneskers opsparing i slutningen af 1969 og derved skabt muligheder for et øget forbrug i begyndelsen af 1970. Endelig kan man nævne, at der — som jeg allerede har sagt — er sket en formindskelse i folks behov for at ligge med likvide beholdninger, efter at den måde, indkomstskatten opkræves på, er ændret med indførelsen af kildeskatten.

Der er altså en række særlige forhold, der motiverer, at lønmodtagernes opsparing er gået ned navnlig i begyndelsen af året 1970 i forbindelse med gennemførelsen af kildeskatten, og hvis det er rigtigt, at det er disse særlige forhold, der har spillet hovedrollen, må man jo vente, at der efterhånden vil ske en tilbagevenden til mere normale relationer mellem indkomst og forbrug. Det er der også ting der tyder på er ved at ske her i anden halvdel af 1970.

Med udgangspunkt i disse problemer omkring forbrug og opsparing beskæftigede både hr. Lysholt Hansen og hr. Poul Dam